

Vergaderjaar 2008–2009

31 239

Stimulering duurzame energieproductie

Nr. 62

BRIEF VAN HET PRESIDIUM

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 4 juni 2009

Het Presidium legt hierbij aan u voor een voorstel van de vaste commissie voor Economische Zaken bij brief van 27 mei 2009, om een extern onderzoek te laten uitvoeren naar de subsidiëring van warmtekrachtkoppeling (WKK) op basis van de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE).

Doel van het onderzoek is om inzicht te krijgen in de rentabiliteit van warmtekrachtkoppeling in het licht van de subsidieverlening voor duurzame energieproductie op basis van de SDE. Hierbij speelt de berekening van de onrendabele top van de verschillende WKK-opties een belangrijke rol.

Met dit voorstel wordt uitvoering gegeven aan de door de Kamer op 5 maart jl. aangenomen motie Vendrik / Zijlstra (Kamerstuk 31 239, nr. 44) waarin het Presidium wordt verzocht de Algemene Rekenkamer te vragen een onderzoek te verrichten in de vorm van een second opinion over de conclusie van het kabinet dat (vrijwel) alle categorieën WKK rendabel geëxploiteerd kunnen worden.

Aangezien echter de Algemene Rekenkamer op korte termijn dit verzoek niet kan honoreren wordt na overleg met de indieners van de motie daarom wordt voorgesteld om via uitbesteding invulling te geven aan het gewenste onderzoek.

Het Presidium stelt u voor om in te stemmen met dit voorstel van de vaste commissie voor Economische Zaken, en om de kosten ad € 20 000, (exclusief btw) ten laste te laten komen van het onderzoeksbudget van de Kamer.

De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,
G. A. Verbeet

De griffier van de Tweede Kamer der Staten-Generaal,
J. E. Biesheuvel-Vermeijden

1 Bijlage

Aan het Presidium
Den Haag, 27 mei 2009

De vaste commissie voor Economische Zaken wil aan de Kamer voorstellen een extern onderzoek te laten uitvoeren naar de subsidiëring van warmtekrachtkoppeling (WKK) op basis van de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE).

Namens de commissie verzoek ik u het onderzoeksvoorstel dat hiertoe is opgesteld ter besluitvorming door te geleiden naar de Kamer (zie bijlage 1).

Op 5 maart 2009 heeft de Kamer een motie aangenomen waarin het Presidium wordt verzocht om de Algemene Rekenkamer te verzoeken onderzoek te doen naar de subsidiëring van WKK op basis van de SDE (TK 31 239, nr. 44, zie bijlage 2).

Aanleiding van de motie vormde het feit dat er verschil van inzicht bestaat tussen de sector en het kabinet over de vraag in hoeverre warmtekrachtkoppeling onder de huidige marktomstandigheden rendabel geëxploiteerd kan worden en in hoeverre de minister van Economische Zaken WKK blijvend via de SDE zou moeten ondersteunen.

Doel van het onderzoek is dan ook om inzicht te krijgen in de rentabiliteit van warmtekrachtkoppeling in het licht van de subsidieverlening voor duurzame energieproductie op basis van de SDE. Hierbij speelt de berekening van de onrendabele top van de verschillende WKK-opties een belangrijke rol. Onderdeel van het onderzoek is dan ook om een oordeel te geven over de juistheid van de berekeningen die zijn verricht naar de onrendabele top voor WKK-vermogen en de conclusies die het kabinet daar aan verbindt.

De Algemene Rekenkamer blijkt echter niet te beschikken over de benodigde kennis, expertise en capaciteit om op korte termijn een dergelijk verzoek te kunnen honoreren. Na overleg met de indieners van de motie wordt daarom voorgesteld om via uitbesteding invulling te geven aan het gewenste onderzoek. Verschillende marktpartijen zijn in principe in staat om de gestelde onderzoeksvragen binnen een redelijke termijn te beantwoorden. Dat wil zeggen voor de behandeling van de begroting voor het Ministerie van Economische Zaken 2010 die, zoals gebruikelijk, gepland is in het najaar van 2009.

De kosten van het uitbesteden van het onderzoek worden geraamd op maximaal € 20 000 (excl. btw).

Het Bureau Onderzoek en Rijksuitgaven is betrokken bij de totstandkoming van het onderzoeksvoorstel en zal de aanbestedingsprocedure ter hand nemen. De stafdienst FEZ heeft positief geadviseerd over de begroting van het onderzoeksvoorstel.

Graag uw instemming.

De griffier van de vaste commissie voor Economische Zaken,
Franke

BOR-Notitie

Onderzoeksvoorstel extern onderzoek naar subsidiëring van WKK

Samenvatting/advies

In lijn met de aangenomen motie van 5 maart 2009 (31 239 nr. 44, zie bijlage 1) wordt, na overleg met de indieners van deze motie, de Leden Vendrik en Zijlstra, voorgesteld om de Kamer voor te stellen een extern onderzoek te laten uitvoeren naar de subsidiëring van warmtekrachtkoppeling (WKK) op basis van de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE).

Wij adviseren de commissie EZ het volgende te besluiten:

1. De Kamer voor te stellen het gevraagde onderzoek naar de rentabiliteit van WKK extern uit te besteden conform de in dit onderzoeksvoorstel geschetste kaders;
2. Een klankbordgroep uit de commissie samen te stellen van drie Leden die het onderzoek namens de commissie zal begeleiden;

1. Achtergrond en aanleiding voor het externe onderzoek

Op 5 maart 2009 heeft de Kamer een motie aangenomen waarin het Presidium wordt verzocht om de Algemene Rekenkamer te verzoeken onderzoek te doen naar de subsidiëring van warmtekrachtkoppeling (WKK) op basis van de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE) (TK 31 239, nr. 44, zie bijlage 1). De Algemene Rekenkamer blijkt echter niet te beschikken over de benodigde kennis, expertise en capaciteit om op korte termijn te kunnen voldoen aan een dergelijk verzoek. In overleg met de indieners van de motie is het voorstel daarom om via externe uitbesteding van het onderzoek invulling te geven aan het gewenste onderzoek.

De achtergrond van de aangenomen motie is gelegen in het feit dat er verschil van inzicht bestaat tussen de sector en het kabinet over de vraag in hoeverre warmtekrachtkoppeling rendabel geëxploiteerd kan worden en in hoeverre de minister van EZ WKK met de SDE zou moeten blijven ondersteunen.

Op basis van onderzoek door het Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN)¹ komt de minister van EZ tot de conclusie dat bij vier van de zes onderscheiden varianten van warmtekrachtkoppeling in 2009 sprake is van rendabele exploitatie.² Alleen bij grote en kleine STEG (stoom- en gascentrales) is volgens ECN in 2009 sprake van een onrendabele top. De minister van EZ heeft aangegeven dat het kabinet op basis van deze uitkomsten in 2009 geen subsidie zal verlenen voor de exploitatie van nieuwe WKK op basis van de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie 2009 (SDE).

In het algemeen overleg van 3 maart 2009 tussen de commissie EZ en de minister van EZ is door verschillende woordvoerders gewezen op afwijkingen tussen de berekeningen vanuit het veld en de berekeningen door het ECN. Verder uitten verschillende woordvoerders kritiek op het feit dat ECN, in opdracht van de minister van EZ, de warmtekorting in de berekeningen buiten beschouwing heeft gelaten.

2. Doel- en probleemstelling van het onderzoek

Doel van het onderzoek is inzicht te krijgen in de rentabiliteit van warmtekrachtkoppeling in het licht van de subsidieverlening voor duurzame energieproductie op basis van de SDE. Hierbij speelt de berekening van de onrendabele top van de verschillende WKK-opties een belangrijke rol.

¹ ECN, Onrendabele top berekeningen voor nieuw WKK-vermogen 2009, ECN-E-08-082. Februari 2009.

² Brief van de minister van EZ aan de Tweede Kamer over berekeningen onrendabele top nieuw WKK-vermogen van ECN. 23 februari 2009, Tweede Kamer, vergaderjaar 2008–2009, 28 665, nr. 100.

Onderdeel van het onderzoek is dan ook om een oordeel te geven over de juistheid van de onrendabele top berekeningen voor WKK-vermogen die zijn opgesteld en de conclusies die de minister van EZ daar aan verbindt. Belangrijke aspecten daarbij zijn, dat in de berekeningen van de onrendabele top op een specifieke manier wordt omgegaan met het fenomeen warmtekorting en, dat weliswaar een review op het berekeningsmodel heeft plaatsgevonden in 2008, maar niet voor de berekeningen voor 2009.

Dit resulteert in de volgende probleemstelling voor het onderzoek:
In hoeverre is sprake van rendabele exploitatie van WKK en wat betekent dit voor de legitimiteit van subsidie aan exploitanten van WKK op basis van de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE)?

Hiervoor zijn in ieder geval de volgende onderzoeksvragen relevant:

- Over welke WKK-varianten gaat de discussie en wat zijn de huidige marktcondities waaronder deze varianten moeten opereren?
- Wat zijn de veronderstellingen en uitgangspunten van het op dit moment door het kabinet gehanteerde berekeningsmodel voor de onrendabele top van de WKK-varianten?
- Welke rol speelt de zogenaamde warmtekorting in het berekeningsmodel voor de onrendabele top van de WKK?
- Hoe wordt *de opzet* van het nu gehanteerde berekeningsmodel beoordeeld, in ieder geval in termen van validiteit en betrouwbaarheid?
- Hoe wordt de uiteindelijke *toepassing* van dit model voor het bepalen van de onrendabele top van WKK-varianten in het algemeen en voor 2009 in het bijzonder beoordeeld?
- Hoe wordt de rol die de zogenaamde warmtekorting heeft gespeeld bij de berekening van de onrendabele top van de WKK-varianten beoordeeld?
- In hoeverre sluiten de conclusies die het kabinet trekt over de onrendabele top van de verschillende WKK-varianten aan bij uitkomsten van het gebruikte berekeningsmodel?

3. Werkwijze, planning en kosten

Externe uitbesteding

Aangezien de benodigde kennis en expertise om de onderzoeksvragen te beantwoorden niet aanwezig is binnen de Kamerorganisatie zelf, wordt voorgesteld dit onderzoek extern aan te besteden in de marktsector. Verschillende marktpartijen zijn in principe in staat om de gestelde onderzoeksvragen binnen een redelijke termijn te beantwoorden. Dat wil zeggen voor de behandeling van de begroting voor het ministerie van EZ voor 2010, in het najaar van 2009.

De Kamer is bij extern onderzoek opdrachtgever, maar niet verantwoordelijk voor de uitvoering en uitkomsten van het onderzoek. Voor het onderzoek zal, zoals gebruikelijk, een klankbordgroep worden gevormd uit de betrokken vaste commissie. Deze klankbordgroep heeft als taak zorg te dragen dat alle onderzoeksvragen worden beantwoord door het beoordelen van conceptrapportages en het eindproduct. Ook speelt zij een rol in de selectie van het onderzoeksbureau.

De dagelijkse begeleiding van extern uitbesteed onderzoek is in handen van het BOR. Het BOR bewaakt de voortgang van het onderzoek, toetst de inhoudelijke kwaliteit van de werkzaamheden en is aanspreekpunt voor het onderzoek.

Planning

Uitgaande van aanbesteding via een openbare offerteprocedure in maand

juni/juli, uitvoering van het onderzoek gedurende het zomerreces, beoordeling van de onderzoeksresultaten begin september door de klankbordgroep, zullen ruim voor de begrotingsbehandeling voor EZ de onderzoeksresultaten voor de Kamer beschikbaar zijn.

#	Activiteit	Periode
1.	Voorstel ter goedkeuring voorleggen aan Presidium en Kamer	<i>3 juni 2009 Presidium</i>
2.	Aanbesteding/offerteprocedure	<i>juni/juli 2009</i>
3.	Uitvoering onderzoek	<i>juli/augustus 2009</i>
4.	Bespreken resultaten onderzoek met klankbordgroep	<i>begin september 2009</i>
5.	Publicatie van onderzoeksresultaten	<i>eind september 2009</i>
6.	Behandeling begroting ministerie van Economische Zaken	<i>oktober 2009</i>

Kosten

Gezien de beperkte omvang van het onderzoek (second opinion op bestaand model en de uitkomsten daarvan) worden de externe kosten van het uitbesteden van het onderzoek geraamd op maximaal € 20 000 exclusief BTW (gebaseerd op € 1000 p/d * 20 dagen). Dit bedrag is afgestemd met de stafdienst FEZ, die aan heeft gegeven dat hiervoor budget beschikbaar is binnen het reguliere onderzoeksbudget van de Kamer. De aanbesteding van het onderzoek zal in nauw overleg met FEZ plaatsvinden. Er is overigens met deze financiële omvang geen verplichting tot Europese aanbesteding.

Vergaderjaar 2008–2009

31 239

Stimulering duurzame energieproductie

Nr. 44

MOTIE VAN DE LEDEN VENDRIK EN ZIJLSTRA

Voorgesteld 5 maart 2009

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende, dat vanuit de sector veel kritiek is op het ECN-rapport en de brief van het kabinet over de (on)rendabele toppen bij WKK;

van mening, dat het wenselijk is om helder te krijgen in hoeverre deze kritiek terecht is;

verzoekt het Presidium de Algemene Rekenkamer te vragen, een onderzoek te verrichten in de vorm van een second opinion over de conclusie van het kabinet dat (vrijwel) alle categorieën WKK rendabel geëxploiteerd kunnen worden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Vendrik
Zijlstra